

Uudenmaan ilmastoyhteistyöryhmän kokous 7.10.2022 klo 13.00–15.00

BigRoom Ilmalan Asema, Teams

Muistio

1. Kokouksen avaus

Avattiin kokous klo 13.00

2. Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin.

3. Keskustelu energiasektorin tilanteesta

Fortum:

- Polttoaineenhankintaprosessit keskiössä; maakaasusta kevyeen polttoöljyyn; toimitusvarmuus; NesteMY-polttoöljy biopolttoaineena tämän vuoden
- Biopolttoaineet+pelletit haastavia
- LNG-laiva Inkooseen helpottaa tilannetta
- Poikkeuslupahakemuksissa hyvää keskustelua, nopeita kannanottoja viranomaisten taholta
- CleanHeat-polun mukaisesti edetään edelleen, hankkeet etenevät aikataulussaan
- Ominaispäästöennuste edelleen validi
- Vermossa biopyrolyysi uudelleen käyttöön

HELEN:

- Hankintahaasteet; infrahankkeet viivästyneet tästä syystä
- Hankkeet edelleen aikataulussa, hiilestä luopumisen aikataulu samoin
- Hakelaitos Vuosaaren 2022 lopussa, polttoaineen hankinta turvattu
- Pellettilaitospäätös Salmisaaren korvaajaksi (+sähkökattilat)
- Asiakaspalvelun ruuhkautuminen; sähkönkulutus kiinnostaa! Astetta alemmas-kampanja alkamassa
- Absoluuttiset päästöt pysyvät alle viime vuoden tason, ominaispäästöissä pieni nousu

Vantaan energia:

- Hiili edelleen mukana polttoainepaletissa tilanteen takia

- Maakaasun käyttö 10% budjetoidusta
- Investointipäätökset etenevät lähes ajallaan
- Polttoainemuutokset tulevat näkymään päästökehityksessä, myöhemmin taitto takaisin alaspäin
- Päästölupien kanssa haasteensa, mutta ratkeamassa

Keskustelu:

- Vihreä siirtymä ja tuulivoima: kantaverkon vahvistamistarve. Positiivista tuulivoiman hinnan edullisuus ajoittain. Kulutusjoustoon herätään, potentiaalia on. Tällä hetkellä järjestelmässä aivan liian vähän joustokykyä. Kannustimia tarvitaan.
- Mediakampanjat sähkönsäästöstä tuotantokuoppia ennakoiden? Enemmän hyötyä kuin riskejä, kannatettavaa. Muoto ja ajoitus? Päivän kulutuspiikkien aikaan. Lisätään toimenpiteeksi kampanjaan Uudenmaan liiton toimintana? Valtakunnalliset kampanjat suhde yhtiöiden viestintään? Kuluttajien tietoisuus jo olemassa. Otetaan erillinen työpalaveri. Ilmastoinfo pidetään kuulolla.
- Aurinkoenergiainkkehiden lisääntyminen ja näiden kytkeminen kantaverkkoon
- Puupolttoaineen uusiutuvaus, näkymä? Parlamentin kanta indikoi positiivista kehitystä; tulkinta päästöttömyydestä ei ole muuttumassa, kyse vain siitä, saako tuotantoa tukea ja lasketaanko kansalliseen tavoitteeseen
- Kriisin jälkivaikutukset: sosiaaliset jälkivaikutukset /sos. oikeudenmukainen siirtymä tiiviimmin mukaan ilmastotyöhön. Sidosryhmien laajennus? Energia- ja liikenneköyhyys huomioon.

4. Hiilineutraali Uusimaa 2030 -tiekartan päivitys (Pia Tynys, UML)

Uusimaa-ohjelma 2030 + RIS-strategian tuki; maakunnallinen TKI-verkosto, joka kytketään ilmastotyöhön

- SYKE:n vuoden 2021 päästötietoja odotellaan edelleen [Luvattu nyt lokakuun aikana]
- Päästökuilulaskenta lähinnä suuntaa-antava
- Ilmastotyön vauhdittaminen:
 - a. Maakunnallisen ilmastotyön malli systemisen muutoksen edistämiseksi (diossa lisätietoa)
 - b. Hanketyö CANEMURE+SILTA,
 - c. ministeriöyhteistyön vahvistaminen,
 - d. kv-yhteistyö,
 - e. rahoituksen seuranta,
 - f. hankkeistaminen
- -> Panostus toimintaan.
- Ostopalveluvaroja on, työtä tukevia ehdotuksia kaivataan
- Silta: kuntien ilmastotyön tukeminen 5/2023 , jatkoa toivotaan
- LuoTo-hanke uutena; luovien alojen toimialan ilmastotiekartta ->6/2023
- Keskustelu:
 - a. Onko tarkasteltu sitä mikä pakko tehdä, jotta hiilineutraaliustavoitteeseen päästään? Toiveena konkretia, näkyvät tavoitteet ja toimenpiteet.
 - b. Hiilinielukykyssä on tunnistettava mitä tällä alueella tulisi tehdä ja miten saada toimijat mukaan. Mitä EU:n biodiversiteettistrategia tarkoittaa meille ja millaiseen maankäyttöön se johtaa – voivatko metsät olla jatkossa kaavoittamisen ulkopuolella? Miten käsitellä metsämaille tehtyä

- kaavavarantoa? Sveitsissä vastaavaa lainsäädäntöä on jo. Ilmastolapasesessa vielä jatkokeskustelu. Hiilinelujen osuus pohdituttaa myös kaupungeissa.
- c. Myös kompensatiokysymys käsittelyyn. Ensi viikolla pariisiin sopimuksen art. 6 kaksoislaskennan välttäminen mietinnässä (Rauno)

5. MAL-työn tilannekatsaus (Ella Törmälä, HSL)

- 2. suunnitelmaversio valmis, vaikutukset arvioitu
- Visio + 3 päätavoitetta: hiilineutraali, menestyvä, hyvinvoiva + teemat
- Liikenne lähellä nollaa + asumisen kokonaisenergiankulutus laskee seudun kasvusta huolimatta 2040 mennessä
- Ilmastopäästöt, energian kulutus, monimuotoisuus, resurssitehokkuus jne.
- Arviointi asiantuntijayhteistyössä: Keinot riittämättömiä, vaikka suunta oikea
- Liikenteen päästövähennys: n. puoleen nykyisestä 2040, suunnitelman vaikutus n. 2%
 - nopeusrajoitusten alentaminen -2,6%
 - Kuorma-autoliikenteen osuus korostuu loppujaksoa kohti
 - Henkilöautoliikenteen suorite: kasvaa 34% (etätyöt huomioitu herkkyytarkastelussa); valtakunnallinen tavoite että ei kasva 2020 jälkeen
 - Liikenteen hinnoittelu ei mukana, mutta alustavia tarkasteluja tehty; vielä auki missä määrin tuodaan suunnitelmaan
 - Tiemaksujen vaikutus olisi -3%, yhteiskuntataloudellisesti kannattava
 - Sähköautoilun edullisuus voi kasvattaa liikennemääriä
- Maankäyttö: 94% ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille; keskuksiin ja raideliikenteen äärelle 56->62% + pikaratikoiden tiiviin maankäytön alueet
- Hiilinelut: Metsäkato vähenee 12% BAUsta, 6% VEO; ensisijaisilla vyöhykkeillä säästetään nieluja; pientalorakentamisen aiheuttama metsäkato
- Asumisen energiankulutus -2%, potentiaali suurempi
- Keskustelu:
 - Ostoenergian kulutus ei kuvasta rakennuksen energiankulutusta. Aruinkopaneelien ja lämmitysratkaisujen tuotantoon kuluvat resurssit huomioitava. Ei hyvä indikaattori
 - Liikenteen kasvun paine tulisi huomioida vahvemmin vaikutusten arvioinnissa
 - Uudenmaan logistiikkaryhmässä otetaan ensi vuonna esiin, ELY mukaan

6. Sopeutumistyön tilannekatsaus (Simo Haanpää, UML)

- Uusimaa EU:n sopeutumisen missiossa yhtenä edelläkävijäalueena
- <https://uudenmaanliitto.fi/uusimaa-on-valittu-yhdeksi-ilmastonmuutokseen-sopeutumisen-edellakavijaalueista-eussa/>
- Alueellinen sopeutumis suunnitelma valmisteilla 2023-> (Uusimaa-ohjelman kirjaus)
 - Pohjaa kansalliseen sopeutumis suunnitelmaan (KISS2030)
 - Kansallinen tahtotila / kokonaisnäkemys sopeutumistarpeesta?
 - Uudenmaan erityiskysymykset?
 - Vahva kytkentä ennakointityöhön; välilliset vaikutukset ja kv-heijastevaikutukset -> syötteet seuraavalle ohjelmakaudelle
- Haetaan hankerahoitusta (EAKR-haku 14.11.-21.12.)
 - Sopeutumis suunnitelman valmistelu
 - Yrityskentän sopeutumisvalmius

- Viherverkoston sopeutumiskysymykset ja sopeutumiseen linkittyvät ekosysteempipalvelut erillisestä hankkeesta
- Keskustelu:
 - Kansallinen kokonaisnäkemys siitä tulevaisuudesta, johon meidän on sopeuduttava, puuttuu
 - Uudenmaan erityispiirteitä ei tuoda riittävästi esiin
 - Kuntien ilmastosuunnitelmassa sopeutumiskysymyksen käsittelyyn ei velvoiteta, tämä vaikuttanee KISS linjauksiin ja alueelliseen tulokulmaan
 - Rakennuslain eteneminen alueidenkäytön lainsäädännön edellä; alueiden käytön lainsäädännön sopeutumiskirjaukset vähäiset
 - MRL toisaalta joustava, sopeutumisen tuki haettavissa; poikkeuslupapäätöksiä myös kumottu tulvavaaran perusteella

7. Organisaatioiden ajankohtaiset

Ramboll energianeuvonta:

- Astetta alemmas Motivan kanssa
- Myös turhan sähkönkulutuksen välttäminen mukana; haetaan synergiaa ideoituun kamppikseen
- Energialtoja/-neuvontaa pyydetään valtavasti
- Sähkön toimitusvarmuus ja taloudellinen tilanne ennen kaikkea kysymyksissä; osaamisen taso vaihtelee suuresti

Vantaa:

- Taloyhtiöklubi 2: sähkön säästö keskiössä
- Vantaan-Tuusulan kiertotalousaluehanke, yritysten ja asumisen ristiriitojen sovittelu

Espoo:

- Hiilineutraali Espoo 2030-tiekartta; Kestävä Espoo, SECAP, missiotyö -linkitykset
- Ilmastovahti avattu juuri
- Tiekartan skenaariotyö vuoden loppuun

KUUMA:

- KUUMA-ilmastotyöryhmän kokous:
 - a. Kaikki kunnat mukana Astetta alemmas: kiinteistöjen lämpötilan lasku
 - b. Energialaitosten + kuntien varautuminen + joustot: Energiasopimusten motivaatiovaikutus? Kysyntäjoustossa ei edetty paljon, yhteistyön tehostamisen paikka

Novago:

- Omistajakunnat antaneet lausuntonsa Novagon tulevista palveluista v. 2024 alusta alkaen: a) peruspalvelut (uusyrittäjäneuvonta ja toimivien yritysten neuvonta) ja b) ns. syventävät palvelut. Hankeperusteiset palvelut vaakalaudalla jatkossa.
- Circular Economy Goes East and West (CEGO) -kiertotaloushankkeen Muovien kiertotalous -osahankkeen tekemistä sovitettu muuttuneeseen tilanteeseen; muovialalla tapahtuu paljon, mm. Business Finlandin ja Borealoksen SPIRIT-ohjelma

vetää pk-yrityksiä mukaan; paikallisista yhtiöistä Orthex tutkii elintarvikemuoveja, toisella hakukierroksella Plastex puhallusmuovin hyödyntämistä; johtopäätös: iso veturiyritys tarvitaan vetämään pk-yrityksiä mukaan kiertotalousajatteluun

- Alueellisesti Inkon kunta + YM edistämässä maatilojen biokaasuhankkeita, myös Siuntiossa kiinnostusta
- Energianeuvonta: useita neuvontakohteita kesälomien jälkeen, mm. ok-talot, yritykset, Inkoo peltoasenteinen aurinkosähkö

Posintra:

- Maa-ainesten kiertotalous; maa-aineskoordinaattori/-pankki
- Kilpilahdessa Nesteen EU-kehityshankkeet, Borealis myös, huoli pienemmistä yrityksistä, miten pysyvät mukana?
- Porvoo Israel-delegaatio tutustunut mm. Kilpilahden yritysalueeseen; ekoteollisuuspuistojen benchmark tuonut Porvooseen

HSY:

-

8. Seuraava kokous

Sovitaan doodlessa.

9. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 15.15